

Omzendbrief KBBJ/ABB 2022/1

Omzendbrief betreffende de toepassing van artikel 397, tweede lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid. Aan de voorzitters van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Arenbergstraat 7
1000 Brussel
T 02 552 69 00
kabinet.somers@vlaanderen.be

07/01/2022

Betreft: de toepassing van artikel 397, tweede lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid

1 INLEIDING

Deze omzendbrief vervangt de omzendbrief BA 2003/09 van 18 juli 2003 betreffende de toepassing van artikel 11 van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking (Belgisch Staatsblad van 19 augustus 2003). Een actualisatie van de omzendbrief BA 2003/09 is nodig om de volgende redenen:

- a) Op 1 mei 2019 is het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (hierna WVV te noemen) in werking getreden.

Artikel 397, tweede lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (hierna DLB te noemen) bepaalt het volgende:

“Voor alles wat niet uitdrukkelijk geregeld is in deze titel zijn op het samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van toepassing die gelden voor de vennootschapsvorm van de coöperatieve vennootschap.”

Daardoor zijn de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen als aanvullend recht van toepassing op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 398, §2, van het decreet van het DLB (hierna IGS te noemen).

Door het nieuwe wetboek werd de regelgeving over de coöperatieve vennootschap (hierna CV te noemen) wezenlijk gewijzigd. In concreto betekent dat het volgende:

- Alleen de CV blijft bestaan en de vennootschapsvorm met onbeperkte aansprakelijkheid verdwijnt.
- De CV moet geen minimumkapitaal meer aanhouden.
- Er is een aangepaste alarmbelprocedure. De voorwaarde van een minimumkapitaal is geschrapt.

Enkele decretale aanpassingen waren dan ook noodzakelijk.

- b) Er zijn nieuwe inzichten en ontwikkelingen, voornamelijk in de sector van de IGS. Deze omzendbrief houdt daarmee rekening.

De aanpassing van deze omzendbrief gebeurde in samenspraak met een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de belangrijkste intercommunale sectoren. Deze omzendbrief is het resultaat van die samenwerking.

De bedoeling van de omzendbrief is een leidraad aan te reiken aan de IGS voor de interpretatie van artikel 397, tweede lid, van het DLB, zodat een eenvormige toepassing nagestreefd kan worden.

Deze omzendbrief kan eveneens via het internet geraadpleegd worden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/verzelfstandiging-en-samenwerking/intergemeentelijke-samenwerking>.

2 TOEPASSINGSGEBIED

Deze omzendbrief is van toepassing op de volgende IGS:

- de projectvereniging, vermeld in artikel 398, §2, 1°, van het DLB (Decretaal beschikt een projectvereniging niet over een algemene vergadering, maar alleen over een raad van bestuur. Waar in deze omzendbrief verwezen wordt naar de algemene vergadering, worden die bevoegdheden bij een projectvereniging opgenomen door haar raad van bestuur);
- de dienstverlenende vereniging, zoals vermeld in artikel 398, §2, 2°, van het DLB;
- de opdrachthoudende vereniging, zoals vermeld in artikel 398, §2, 3°, van het DLB;
- de opdrachthoudende vereniging met private deelname, zoals vermeld in artikel 398, §2, 4°, van het DLB.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten bepalingen:

- a) de verplicht toe te passen bepalingen waarvoor het DLB geen regeling bevat;
- b) de niet verplicht toe te passen bepalingen waarvoor het DLB een eigen regeling bevat, maar die de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen aanvullend kunnen toepassen als ze dat wensen en voor zover die bepalingen van het WVV over de coöperatieve vennootschappen niet strijdig zijn met de bepalingen van het DLB. Ze zijn daar echter niet toe verplicht.

2.1 Verplicht toe te passen bepalingen

2.1.1 Artikel 1:9, §2, 1°, WVV - inbreng

De deelnemer die geld moet inbrengen in een IGS en dat niet tijdig doet, is van rechtswege en zonder een ingebrekestelling de interest van die som verschuldigd, te rekenen van de dag waarop die inbreng opeisbaar werd. Deze bepaling is van toepassing op een IGS voor zover ze in haar statuten geen andere regeling vermeldt.

2.1.2 Artikel 1:24, 1:25 en 3:11 WVV – jaarrekening

Een IGS die voldoet aan de definitie van kleine vennootschap (artikel 1:24 WVV) of microvennootschap (artikel 1:25 WVV) kan haar jaarrekening in verkorte vorm of microvorm openbaar maken door neerlegging bij de Nationale Bank van België.

2.1.3 Artikel 2:53 WVV – ondertekening akten

In alle akten die IGS verbinden, moet onmiddellijk voor of na de handtekening van de persoon die de vereniging vertegenwoordigt, vermeld worden in welke hoedanigheid die optreedt.

2.1.4 Artikel 2:76 tot en met 2:108 WVV - vereffening

De vereffening wordt slechts summier behandeld in artikel 425 van het DLB. De vermelde artikelen over de vereffening van vennootschappen zijn van toepassing voor zover ze verenigbaar zijn met de bijzondere aard van de IGS.

2.1.5 Artikel 2:147 WVV – internationale bepaling

De bestuurders, commissarissen en vereffenaars die hun woonplaats in het buitenland hebben, worden geacht voor de hele duur van hun taak woonplaats te kiezen op de zetel van de IGS. Dit artikel kan uitzonderlijk van toepassing zijn op bestuurders, commissarissen en vereffenaars die geen lid zijn van een gemeente- of districtsraad.

2.1.6 Artikel 3:1 tot en met 3:3 WVV - jaarrekening

Deze artikelen zijn van toepassing op de IGS voor zover ze de vorm en de inhoud van de jaarrekeningen bepalen en worden in koninklijke besluiten verder uitgewerkt.

2.1.7 Artikel 3:10 tot en met 3:18 WVV - jaarrekening

Deze artikelen bevatten de formaliteiten over de neerlegging van de jaarrekeningen bij de Nationale Bank van België en zijn op de IGS van toepassing voor zover ze aanvullend zijn op de bepalingen van het DLB. Ook worden deze bepalingen in koninklijke besluiten verder uitgewerkt.

2.1.8 Artikel 3:58 tot en met 3:71 WVV - commissaris

Deze artikelen bevatten de regels over de benoeming, de duur van het mandaat, de verplichtingen van een commissaris, de honoraria, het ontslag, de opzegging, de bevoegdheden en de aansprakelijkheid van commissarissen.

2.1.9 Artikel 6:6 WVV - aandelen

De door de opdrachthoudende of dienstverlenende vereniging uitgegeven aandelen moeten volledig en, niettegenstaande andersluidende statutaire bepaling, onvoorwaardelijk zijn geplaatst.

2.1.10 Artikel 6:7 WVV - aandelen

Een opdrachthoudende of dienstverlenende vereniging mag noch rechtstreeks noch onrechtstreeks inschrijven op haar eigen aandelen.

2.1.11 Artikel 6:8 WVV – aandelen (inbreng in natura)

Dit artikel bevat de regels over de waardering van de inbreng in natura en het verplichte verslag van een bedrijfsrevisor.

2.1.12 Artikel 6:9 tot en met 6:11 WVV – storting van inbreng

Deze artikelen leggen de regels vast over de storting van inbrengen.

2.1.13 Artikel 6:84 WVV - jaarrekening

De raad van bestuur van de IGS heeft het recht om de vaststelling van de jaarrekening tijdens de zitting van de algemene vergadering met drie weken uit te stellen.

2.1.14 Artikel 6:88 WVV - vennootschapsvordering

Dit artikel behandelt de vennootschapsvordering: de algemene vergadering beslist of tegen de bestuurders of de commissaris een vordering moet worden ingesteld.

2.1.15 Artikel 6:89 en 6:90 WVV - minderheidsvordering

Deze artikelen behandelen de minderheidsvordering: deelnemers die een vastgelegd minimumaantal stemrechten of effecten vertegenwoordigen, kunnen een vordering tegen bestuurders instellen voor rekening van de opdrachthoudende of dienstverlenende vereniging.

2.1.16 Artikel 12:1 tot en met 12:119 (Boek 12) WVV – herstructurering van vennootschappen

Deze artikelen handelen over fusies, splitsingen en gelijkaardige verrichtingen. De IGS worden daar regelmatig mee geconfronteerd. Omdat het DLB daarover geen bepalingen bevat, is dit boek volledig van toepassing op de IGS voor zover dat verenigbaar is met de specifieke aard van die verenigingen.

Gelet op de specifieke aard van de IGS en ongeacht eventuele andersluidende bepalingen in het WVV moeten alle besluiten van de algemene vergadering over de verrichtingen (fusies, splitsingen en gelijkaardige verrichtingen), vermeld in boek 12 van het WVV, genomen worden met de vereiste meerderheden zoals bepaald door het DLB:

- In principe worden alle besluiten van de algemene vergadering genomen met de gewone meerderheden (artikel 446 van het DLB).
- Uitzonderingen:
  - o over de ontbinding van een IGS kan alleen beslist worden met de meerderheden, vermeld in artikel 425 van het DLB;

- over statutenwijzigingen kan alleen beslist worden met een meerderheid als vermeld in artikel 427, eerste lid, van het DLB.

Hoewel andere dan de hierboven vermelde bepalingen niet verplicht van toepassing zijn, werden in het verleden onder druk van bepaalde instanties (zoals het Instituut voor Bedrijfsrevisoren) toch bepaalde handelingen 'met aandrang aangeraden' aan de IGS. Voorbeelden daarvan waren de verplichtingen die het vroegere Wetboek van Vennootschappen van 7 mei 1999 in artikel 96 en 413 oplegde aan vennootschappen.

Het spreekt vanzelf dat die bepalingen mogen toegepast worden, maar alleen op voorwaarde dat de vereniging dat uitdrukkelijk wenst en voor zover ze niet strijdig zijn met de bepalingen van het DLB. De hierboven opgesomde lijst van verplicht toe te passen bepalingen moet dus beperkend opgevat worden en kan niet door andere instanties aangevuld of uitgebreid worden.

2.2 Niet verplicht toe te passen bepalingen

Hieronder worden alleen de meest relevante bepalingen vermeld.

2.2.1 Artikel 2:5, §1, tweede en derde lid, en §4, eerste lid WVV – oprichtingsakte

Deze artikelen bevatten de regels in verband met de vorm van de oprichtingsakte van een coöperatieve vennootschap. Artikel 418 van het DLB bepaalt dat de oprichtingsakte van een IGS wordt verleden voor de burgemeester van de gemeente waar de zetel van de vereniging gevestigd zal worden. De tussenkomst van een notaris is dus niet vereist. Voor de statutenwijzigingen wordt in het decreet geen bijzondere authenticiteit vastgelegd. Ook in dat geval is er dus geen notariële tussenkomst nodig.

2.2.2 Artikel 2:6, §1, WVV – rechtspersoonlijkheid

Dit artikel bepaalt wanneer een coöperatieve vennootschap rechtspersoonlijkheid verkrijgt.

2.2.3 Artikel 2:7, 2:8 en 2:13, 2:14 WVV - openbaarmakingsformaliteiten

Deze artikelen bevatten de regels in verband met de openbaarmakingsformaliteiten en de bekendmakingsverplichtingen van coöperatieve vennootschappen.

2.2.3.1 Bekendmakingsverplichtingen

De IGS zijn onderworpen aan meerdere verplichtingen inzake bekendmaking en neerlegging van stukken. Deze verplichtingen zijn opgenomen in het DLB en in het Bestuursdecreet van 7 december 2018:

- DLB

Artikel 418 en 429 van het DLB verplichten de opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen om de oprichtingsakte en de statutenwijzigingen te publiceren in het Belgisch Staatsblad. Krachtens artikel 402 van het DLB moeten projectverenigingen alleen hun oprichtingsakte publiceren in het Belgisch Staatsblad. De meest eenvoudige manier is om de publicatie van die akten rechtstreeks te doen bij het Belgisch Staatsblad door gebruik te maken van de modelformulieren op de site van het Belgisch Staatsblad die nu zo opgesteld zijn dat ze ook door opdrachthoudende, dienstverlenende verenigingen en projectverenigingen gebruikt kunnen worden.

Meerdere (vooral grotere) intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wensen meer dan de door het DLB verplichte aktes te publiceren in het Belgisch Staatsblad (samenstelling raad van bestuur, aanduiding van de voorzitter van de vereniging ...) omdat dat een extra garantie biedt voor de tegenstelbaarheid aan derden, maar vooral omdat een publicatie een soepelere werking in het rechtsverkeer mogelijk maakt. Ook die niet-verplichte publicaties kunnen het best rechtstreeks via de site in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden.

- Bestuursdecreet van 7 december 2018

2.2.3.2 Inschrijving bij de Kruispuntbank Ondernemingen (hierna KBO te noemen)

De publiekrechtelijke rechtspersonen die niet de vorm van een vennootschap of andere privaatrechtelijke rechtspersoon hebben, zijn 'geregistreerde entiteiten'. Alle IGS zijn volgens die definitie geregistreerde entiteiten. Die geregistreerde entiteiten moeten zich bij de KBO laten inschrijven.

De inschrijving en latere wijzigingen aan de inschrijving gebeuren bij de beheersdienst van de KBO op het e-mailadres helpdesk.kbo@economie.fgov.be. Bij een inschrijving moet in de mail duidelijk vermeld worden dat het gaat om een inschrijving en moeten de statuten van de vereniging als bijlage toegevoegd worden. Bij een wijziging van de inschrijving moet dat ook uitdrukkelijk vermeld worden in de mail en moet het betreffende besluit van de algemene vergadering van de vereniging toegevoegd worden.

2.2.4 Artikel 2:8, §2, 11° en 12° WVV - Doel en voorwerp

Artikel 2:8, §2, 11°, van het WVV vermeldt dat vennootschappen in hun oprichtingsakte, in voorkomend geval, een precieze omschrijving van het doel dat of de doelen die ze nastreven kunnen opnemen naast het doel om aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te bezorgen of uit te keren.

Artikel 2:8, §2, 12°, van het WVV legt de omschrijving van het voorwerp van de vennootschap op als een verplichte vermelding in de oprichtingsakte.

Artikel 426, 2°, van het DLB verplicht anderzijds de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen om in hun statuten de maatschappelijke doelstellingen van gemeentelijk belang die duidelijk en beperkend zijn omschreven, op te nemen. Die verplichte omschrijving van de maatschappelijke doelstellingen van gemeentelijk belang moet in de toekomst natuurlijk worden behouden, maar kan aansluitend op de bepalingen in het WVV uitgebreid worden met de beschrijving van het voorwerp van de vereniging.

Samenvattend: in de statuten van de verenigingen wordt verplicht een precieze en beperkende omschrijving van de nagestreefde doelstellingen van gemeentelijk belang opgenomen, met als mogelijke aanvulling een omschrijving van de daaraan verbonden activiteiten.

Bart Somers

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen